

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Filozofia starożytna		9.5.0990	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Filologii Klasycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia klasyczna	forma	stacjonarne
		moduł	wiedza o literaturze, książki i teatrze, cywilizacja śródziemnomorska
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Tatiana Krynicka, profesor uczelni; dr hab. Izabela Bogumił, profesor uczelni; dr hab. Bogdan Burliga, profesor uczelni; dr hab. Anna Marchewka, profesor uczelni; dr hab. Anna Ryś, profesor uczelni; dr Grzegorz Kotłowski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - przygotowanie do zajęć i samodzielne studiowanie literatury;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		15 godzin - przygotowanie do egzaminu i egzamin.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Wykład faktograficzny - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		egzamin ustny	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje po semestrze 1 ocenę na podstawie egzaminu ustnego. Zakres ogólny egzaminu: patrz rubryka sylabusu pt. Treści programowe: Problematyka wykładu.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	egzamin ustny
Wiedza	
K_W02	+
K_W03	+
K_W08	+
Umiejętności	
K_U02	+
K_U03	+
K_U05	+
K_U10	+
Kompetencje	
K_K01	+
K_K04	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak.

B. Wymagania wstępne

Brak.

Cele kształcenia

Celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z historią myśli filozoficznej w ujęciu diachronicznym, przy czym uwzględnione zostanie nie tylko doksograficzne podejście do antycznego dorobku filozoficznego, ale nade wszystko miejsce i rola filozofów w ówczesnym społeczeństwie; drugim celem jest zaangażowanie studentów w dyskusję na temat omawianych problemów, co umożliwi zrozumienie nieprzemijającej aktualności kwestii, które poruszali myśliciele antyczni.

Treści programowe

Problematyka wykładu:

Źródła i narzędzia do studiowania historii filozofii starożytnej; zbiory tekstów; najważniejsze opracowania; tradycja doksograficzna [biograficzna / anegdotyczna]; rozumienie filozofii antycznej – filozofia jako sposób życia [wymiar praktyczny]; ideał vita contemplativa (θεωρα vs. πράξις); holistyczny wymiar filozofii w antyku i jej znaczenie dzisiaj; charakter religii greckiej i wierzeń Greków jako wstępny warunek zrozumienia istoty filozofii: filozofia a religia i mit (λόγος vs. μῦθος); filozofia a „nauka”; wpływy wschodnie; warunki społeczne i polityczne; Jońscy filozofowie przyrody [VII-VI w.]; Szkoły i stowarzyszenia filozoficzno-religijne Wielkiej Grecji [zachodniej]; pitagorejczycy [Pitagoras]; eleaci [Parmenides, Zenon, Filolaos]; Empedokles z Arkagias; Anaksagoras i Melissos; atomiści; orficy; „Przełom sofistyczny”: kontekst polityczny pojawienia się sofistów, problematyka ich dzieł; najważniejsi przedstawiciele; Sokrates, sofista i nie-sofista; inni sokratycy [cynicy; kyrenajczycy; megarejczycy]; Platon i znaczenie jego myśli; Arystoteles, czyli nobilitacja βίοι ευρητικοί; szkoły filozoficzne; prymat problematyki etycznej; kwestia „inwolucji” myśli filozoficznej; akademia platońska (tzw. „pierwsza”, „druga” [Arkezylaos] i „trzecia” [Karneades]), neoplatonizm; szkoła arystotelesowska [perypat]; stoicyzm grecko-rzymski od Zenona do Marka Aureliusza; sceptycy i eklektycy; filozofia chrześcijańska: od apologii przez polemikę do koncepcji philosophia ancilla theologiae; natura źródeł.

Wykaz literatury

Każdorazowo prowadzący określa wybór literatury.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A. 1 źródła wykorzystywane podczas zajęć:

- Homer, Iliada.
- Hezjod, Teogonia; Prace i dnie.
- Herodot, I, 28-44.
- Diogenes Laertios, praef., ks. 3, ks. 7, ks. 10.
- Arystoteles, Metafizyka, Etyka nikomachejska, Polityka, Retoryka, Poetyka.
- Tukidydes, 3. 37-99.
- Platon, Protagoras; Gorgiasz, Sofista, Apologia, List 7, Fajdros, Państwo, ks. VII i IX.
- Ksenofont, O łowiectwie, Wspomnienia o Sokratesie.
- Izokrates, Przeciw sofistom.
- Gorgiasz, Obrona Heleny [w:] J. Gajda, Sofiści, ss. 235-239; Mowy podwójne [w:] j. w., ss. 297-309.
- Arystofanes, Chmury.
- Lukrecjusz, O naturze wszechrzeczy, ks. 1-5.
- Sekstus Empiryk, Przeciw matematykom, 7, 210-216 (Przeciw logikom).

- Ciceron, Paradoxy stoików, Rozmowy tuskulańskie, ks. I. 3, 18.
- Seneka, O krótkości życia; O opatrności.
- Arrian, Podręcznik Epikteta; Epikteta diatryby, ks. I.
- Marek Aureliusz, Rozmyślenia.
- M. Michalski, Antologia literatury patrystycznej.
- Minucjusz Feliks, Oktawiusz.
- św. Augustyn, O państwie Bożym, ks. I.

B. Literatura uzupełniająca:

- P. Hadot: Czym jest filozofia starożytna?, Warszawa 2000.
- G. Reale, Historia filozofii starożytnej. t. I-V, Lublin 1994-2002.
- G. S. Kirk, J. Raven & M. Schofield: Filozofia przedsokratejska, Poznań 1999.
- J. Gajda, Sofiści, Warszawa 1989.
- G. B. Kerferd, Sophistic Movement, Cambridge 1981.
- A. Krokiewicz, Sceptycyzm grecki, Warszawa 1987.
- W. Burkert: Greek Religion, Cambridge, Mass. 1985.
- M. Vegetti: Człowiek i bogowie [w:] Człowiek Grecji, red. J. P. Vernant, Warszawa 2000, ss. 305-338.
- W. Jaeger, Paideia, Warszawa 2001, s. 375-420.
- F. W. Walbank: Świat hellenistyczny, Warszawa 2003, ss.27-28; 174-195.

<p>Kierunkowe efekty uczenia się</p> <p>K_W02; K_W03; K_W08 K_U02; K_U03; K_U05; K_U10 K_K01; K_K04</p>	<p>Wiedza</p> <p>Student: W01 (cf. K_W08) zna fakty z dziejów starożytnej filozofii; W02 (cf. K_W03) zna koleje losu i dorobek starożytnych filozofów; W03 (cf. K_W08) zna główne szkoły filozoficzne, ich wpływy i oddziaływanie; W04 (cf. K_W02) zna w stopniu zaawansowanym terminologię nauk humanistycznych, w szczególności nauki o filozofii.</p> <p>Umiejętności</p> <p>Student: U01 (cf. K_U02; K_U05; K_U10) umie wymienić nurty filozofii starożytnej; potrafi nazwać główne szkoły filozoficzne, zna ich przedstawicieli oraz ich spuściznę; U02 (cf. K_U10) dostrzega obecność starożytnej myśli filozoficznej w późniejszych wiekach, od średniowiecza po czasy współczesne; U03 (cf. K_U03; K_U10) analizuje poznawane teksty filozoficzne.</p> <p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student: K01 (cf. K_K01) wypracowuje chęć do dalszego kształcenia się; K02 (cf. K_K04) ma świadomość znaczenia dziedzictwa filozofii starożytnej dla epok późniejszych.</p>
<p>Kontakt</p> <p>tatiana.krynicka@ug.edu.pl</p>	